

Súd: Okresný súd Bratislava I  
Spisová značka: 11C/32/2017  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117217441  
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2021  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ágnes Nagyová  
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2021:1117217441.11

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudkyňou Mgr. Ágnes Nagyovou v právnej veci žalobcu: I. X., B.. XX.XX.XXXX, I. X, T., zastúpený: JUDr. Ladislav Sedlák, Gándhího 12/33, Martin, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8-10 Bratislava, antidiskriminačná žaloba,

### rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a .

II. Žalovanému sa nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

### odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 03.07.2017 v znení jej opravy zo dňa 16.10.2018 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť priznať mu starobný dôchodok v sume 397,52 eur mesačne od 1.9.2010, teda vo výške, v akej mu podľa jeho udania vznikol zákonný nárok. Po pripustení zmeny žaloby žalobca žiadal uložiť žalovanému povinnosť upustiť od protiprávneho konania a napraviť protiprávny stav do jedného mesiaca od právoplatnosti rozsudku.

2. Žaloba bola odôvodnená na tom skutkovom základe, že zákonné právo žalobcu na rovnaké zaobchádzanie v zmysle antidiskriminačného zákona a ustanovenia § 6 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. bolo porušené rozhodnutím žalovaného č. 480 901 1760 zo dňa 12.5.2014, ktorým žalobcovi bol priznaný starobný dôchodok v sume 184,70 eur mesačne namiesto sumy 397,52 eur, na ktorý mu podľa jeho udania vznikol zákonný nárok. Žalobca tvrdil, že žalovaný oprel uvedené nezákonné krátenie starobného dôchodku o článok 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, podľa ktorého sa však výška starobného dôchodku môže krátiť len vtedy, ak občan v čase vzniku nároku na starobný dôchodok poberá inú peňažnú dávku za tú istú sociálnu udalosť, pričom sa za sociálnu udalosť považuje deň, v ktorom občan dosiahol dôchodkový vek podľa všeobecného zákona - v tomto prípade podľa zákona č. 100/1988 Zb. Uviedol, že mu nárok na inú dávku, t.j. výsluhový príspevok vznikol už nasledujúci deň po vykonaní služby dlhšej ako 15 rokov, už v roku 1991, kedy mal len 42 rokov, pričom nárok na starobný dôchodok mu vznikol až dňom 1.9.2003, teda po dosiahnutí dôchodkového veku 55 rokov. Žalobca mal za to, že mu nebol a nemohol byť priznaný starobný dôchodok ako iná dávka za tú istú sociálnu udalosť, teda dosiahnutím dôchodkového veku podľa zákona č. 100/1988 Zb. Tvrdil, že výšku starobného dôchodku v sume 397,52 eur, na ktorý mu vznikol nárok, nespochybil ani žalovaný vo svojom rozhodnutí zo dňa 12.5.2014, avšak túto výšku starobného dôchodku krátil na sumu 184,70 eur, čím sa dopustil úmyselného nerešpektovania dovolacích rozsudkov Najvyššieho súdu SR, a to sp. zn. 1Sdo/15/2005 z 23.3.2005, sp. zn. 1Sdo/10/2005 z 30.05.2006 a sp. zn. 1Sdo/20/2005 z 30.05.2006, v zmysle ktorých okrem iného bolo uvedené, že „neakceptovateľný je výklad Sociálnej poisťovne, ktorým sa diskriminuje poistenec (bývalý policajt) tým, že sa mu vypláca dôchodok v nižšej sume, než na ktorý mu vznikol nárok podľa zákona č. 100/1988 Zb.“ Podľa žaloby nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania zo strany žalovaného voči žalobcovi malo spočívať v tom, že žalovaný na nezákonné krátenie výšky starobného

dôchodku aplikoval práve článok 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 napriek tomu, že na to neboli splnené predpoklady. Žalobca bol názoru, že podmienky na uplatnenie tohto článku Dohovoru č. 128 spĺňajú aj bývalí sudcovia, ktorým dňom odchodu do dôchodku vzniká nárok na príplatok za výkon funkcie sudcu, teda nárok na inú dávku v zmysle Dohovoru č. 128, a to spolu s nárokom na starobný dôchodok, ako aj bývalí prokurátori, ktorým vzniká nárok na príplatok za funkciu prokurátora. Ako osobu v porovnateľnej situácii žalobca uviedol napríklad bývalých sudcov a prokurátorov, preto tvrdil, že ak sa článok 33 ods. 2 dohovoru č. 128 uplatnil na krátenie výšky starobného dôchodku len u niektorých skupín osôb, potom došlo k nerovnakému zaobchádzaniu k určitej skupiny starobných dôchodcov. K žalobe bolo pripojené rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. 480 901 1760 0 zo dňa 12.5.2014.

3. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 09.08.2019 žiadal žalobu zamietnuť ako nedôvodnú, uplatnený nárok neuznal. Poukázal na to, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. 4809011760 zo dňa 12.5.2014 bola žalobcovi od 16.6.2014 znížená suma starobného dôchodku na sumu 184,70 eur mesačne, pričom proti predmetnému rozhodnutiu žalobca podal opravný prostriedok, v ktorom namietal správnosť posúdenia dôchodkových nárokov, dožadoval sa priznania starobného dôchodku už 1.9.2008 a dané rozhodnutie považoval za nezákonné, diskriminačné a nepreskúmateľné. Žalovaný uviedol, že o opravnom prostriedku žalobcu rozhodoval Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 25Sd/188/2014 - 83 zo dňa 8.12.2016 a následne aj Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 9So/19/2017 zo dňa 31.5.2017, ktorý rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie potvrdil ako vecne správne. Žalovaný s námietkami žalobcu uvedenými v žalobe nesúhlasil, keď tvrdil, že vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia SR a na určenie sumy starobného dôchodku mu bola započítaná doba služby a osobný vymeriavací základ dosiahnutý počas výkonu služby, suma starobného dôchodku sa znížila podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o sumu starobného dôchodku, ktorá zodpovedá obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového príspevku za celé roky. Poukázal na to, že z dôvodu, že žalobca má nárok na dve dávky zo systému sociálneho poistenia SR - starobný dôchodok a výsluhový dôchodok patriace za tú istú sociálnu udalosť - dosiahnutie zákonom stanoveného dôchodkového veku, boli splnené podmienky na krátenie podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Uviedol, že Najvyšší súd SR vo svojich rozsudkoch sp. zn. 4So/189/2008 zo dňa 29.5.2008, sp. zn. 4So/133/2009 zo dňa 7.12.2009, sp. zn. 9So/77/2011 zo dňa 30.5.2012 a sp. zn. 1So/34/2014 zo dňa 24.2.2015 poukázal na potrebu krátenia teoretickej sumy starobného dôchodku, v opačnom prípade by tá istá doba služby bola zhodnotená dvakrát, a to aj pre dávku výsluhového zabezpečenia a aj pre starobný dôchodok. Podľa žalovaného sa Najvyšší súd SR rovnako vyjadril aj v prípade žalobcu v rozsudku sp. zn. 9So/19/2017 zo dňa 31.5.2017. Žalovaný mal za to, že iný postup a priznanie starobného dôchodku v plnej výške by mal za následok priznanie dvoch povahovo rovnakých dávok za tie isté doby poistenia, čo by viedlo k neodôvodnenému a neprimeranému zvýhodneniu osôb poistených v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia a k diskriminácii poistencov, ktorí získali za obdobia poistenia v takom istom rozsahu len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Okrem toho žalovaný nemal v predmetnom konaní za preukázané, že by sa so žalobcom zaobchádzalo odlišne než s inými osobami nachádzajúcimi sa v analogickej situácii, teda že by sa suma starobného dôchodku určila žalobcovi inak, než sa určuje iným osobám, ktoré za daného právneho stavu požiadali o starobný dôchodok. Na záver poukázal na ďalšie rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 480 901 1760 0 zo dňa 20.9.2018, podľa ktorého bolo rozhodnuté, že žalobcovi od 1.1.2018 naďalej patrí starobný dôchodok v sume určenej podľa predpisov účinných do 31.12.2003.

4. V replike doručenej súdu dňa 18.9.2019, ako aj na pojednávaní dňa 06.03.2020 a dňa 21.09.2021 žalobca tvrdil, že Dohovor č. 128 bol ratifikovaný dňom 11.1.1990 a vyhlásený pod číslom 416/1991 v Zbierke zákonov, teda článok 33 ods. 2 tohto dohovoru sa mohol nezákonne uplatniť už dňom 12.1.1991 u všetkých policajtov, vojakov, ktorí v čase splnenia podmienok nároku na starobný dôchodok poberali výsluhový príspevok, ako aj u prokurátorov a sudcov. Namietal, že žalovaný aplikuje uvedený článok Dohovoru č. 128 práve teraz, u neho a len u bývalých príslušníkov, ktorým vznikol nárok na starobný dôchodok po 1.7.2002, kedy starobné dôchodky bola oprávnená vyplácať už len Sociálna poisťovňa. Uviedol, že do 30.6.2002, dokedy sa v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. boli oprávnené vyplácať starobné dôchodky príslušné útvary sociálneho zabezpečenia, a to či už ministerstva vnútra alebo ministerstva spravodlivosti, nedošlo ani v jednom prípade ku kráteniu výšky starobného dôchodku, na ktorý vznikol zákonný nárok s odvolaním sa na článok 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Diskrimináciu zdôvodnil použitím tohto článku dohovoru žalovaným, ktorý podľa neho vedel, že nemožnosť uplatnenia tohto článku na krátenie výšky starobného dôchodku, na ktorý vznikol zákonný

nárok, Najvyšší súd SR v troch dovolacích rozsudkoch z právneho hľadiska vylúčil. Žalobca poukázal ďalej na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7So/2/2012 zo dňa 27.2.2013, podľa ktorého nárok na výsluhový dôchodok a starobný dôchodok nepodmieňuje tá istá sociálna udalosť, a preto na krátenie výšky starobného dôchodku podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 nebol daný zákonný dôvod. Žalobca považoval za spornú aplikáciu tohto článku dohovoru žalovaným až po nadobudnutí účinnosti zákona č. 222/2003 Z. z. a zákona č. 328/2002 Z. z., teda nie už skôr, a to dňa 12.1.1991, ak dohovor nadobudol účinnosť 11.1.1991. Žalobca na výzvu súdu, aby uviedol, v čom spočíva diskriminácia, z akého dôvodu došlo k diskriminácii, čoho sa v zmysle antidiskriminačného zákona domáha, kto je inou osobou v porovnateľnej situácii ako on, vo vzťahu ku ktorej sa s ním malo zaobchádzať menej priaznivo, kto je iná osoba v porovnateľnej situácii vzhľadom na odpracovaný počet rokov žalobcu, podmienky priznania výsluhového a starobného dôchodku, žalobca uviedol, že všetkým príslušníkom ozbrojených síl ZVJS, aj policajtom boli nezákonne krátené dôchodky od 1.7.2002 podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 s tým, že pred dátumom 30.6.2002 nebolo žiadnemu bývalému policajtovi, ani príslušníkovi ZVJS krátený starobný dôchodok, pričom do 1.7.2002 o dôchodkoch rozhodovalo Generálne riaditeľstvo ZVJS. Nebolo mu zrejmé, prečo sa do dátumu 1.7.2002 nepoužil Dohovor č. 128, na základe ktorého neskôr Sociálna poisťovňa začala tieto dôchodky vo vzťahu k bývalým policajtom krátiť. Ako osobu v porovnateľnej situácii označil svojho zástupcu v konaní, taktiež aj bývalých sudcov a prokurátorov, ktorým po dosiahnutí dôchodkového veku bol priznaný a aj v súčasnosti je priznávaný starobný dôchodok v plnej výške a popri tom poberajú aj inú dávku, a to príplatok za službu. Nevedel však uviesť, komu sa dôchodok kráti a komu nie, tvrdil, že uvedené musí preukázať žalovaný. Mal za to, že zo strany žalovaného došlo k jeho vedomej a priamej diskriminácii použitím článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, teda došlo k vedomému porušeniu všeobecnej zásady rovnakého zaobchádzania v sociálnej oblasti, a tak k porušeniu všeobecného zákazu diskriminácie z akéhokolvek dôvodu. Zároveň žiadal o prešetrenie oprávnenosti uplatnenia tohto článku žalovaným.

5. Žalovaný na pojednávaní dňa 6.3.2020 a dňa 21.9.2021 poukázal na to, že pokiaľ zástupca žalobcu má byť osobou v porovnateľnej situácii voči žalobcovi, potom je potrebné zdôrazniť, že zástupcovi žalobcu bol priznaný dôchodok ešte v roku 1999 podľa vtedy platného zákona č. 100/1988 Zb. účinného do 31.12.2003, avšak žalobcovi bol v zmysle rozhodnutia Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/188/2014 - 83 zo dňa 8.12.2016 priznaný dôchodok už zmysle zákona č. 461/2003 Z. z., ktorý bol platný od 1.1.2004. Mal za to, že pokiaľ ide o rozsudky, na ktoré žalobca poukázal v žalobe, sú to rozsudky Najvyššieho súdu SR z roku 2005 a 2006 a týkajú sa práve zákona č. 100/1988 Zb., preto v nich nebola riešená otázka krátenia dôchodku podľa dohovoru. Tvrdil, že krátenie podľa článku 33 ods. 2 dohovoru rieši judikát R 55/2011. Žalovaný uviedol, že žalobca síce žiada o upustenie od protiprávneho konania, práve však rozhodnutia Krajského súdu v Žiline a Najvyššieho súdu SR vo veci žalobcu potvrdzujú zákonný postup žalovaného, súdy podľa neho nepovažovali aplikáciu článku 33 dohovoru za diskriminačnú. Ďalej mal za to, že žalobca nepreukázal, že by sa s ním zaobchádzalo menej priaznivo ako s osobami v obdobnom postavení. Na záver poukázal na to, že existuje ďalšie rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 20.9.2018, ktorým bolo rozhodnuté o tom, že žalobcovi naďalej patrí dôchodok podľa predpisov do 31.12.2003. Hoci žalobca proti tomuto rozhodnutiu podal žalobu, Krajský súd v Žiline rozhodnutím sp. zn. 26Sa/2/2019 zo dňa 19.8.2020 jeho žalobu zamietol, pričom z rozhodnutia vyplýva, že starobný a výsluhový dôchodok kryjú rovnakú sociálnu udalosť, je preto ho možné krátiť.

6. Súd z listinných dôkazov založených do spisu zistil nasledovný skutkový a právny stav.

6.1 Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. 480 901 1760 0 zo dňa 12.5.2014 bol žalobcovi podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, § 112 ods. 3 a 6, § 259 ods. 1, § 293k, § 293l ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení znížený starobný dôchodok na sumu 184,70 eur mesačne od 16.6.2014. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že žalobca neformálnou žiadosťou z 18.9.2013 požiadal o prepočítanie jeho starobného dôchodku. Sociálna poisťovňa postupovala podľa zovšeobecneného právneho názoru Najvyššieho súdu SR uverejneného pod číslom R 55/2011, pričom aplikoval Dohovor č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, ktorý bol Československou socialistickou republikou ratifikovaný dňa 11.01.1990 a vyhlásený v Zbierke zákonov. Žalobcovi vznikol nárok na starobný dôchodok a tiež na výsluhový príspevok, ktorý sa považoval za výsluhový dôchodok, preto bolo potrebné na určenie sumy starobného dôchodku aplikovať aj článok 33 ods. 2 tohto dohovoru. Podľa uvedeného rozhodnutia z dôvodu, že žalobca je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky, ktorá od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona č. 460/2003 Z. z. plní funkciu starobného dôchodku z

osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v sume primeranej dobe trvania služobného pomeru, a na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. mu do doby zamestnania bola započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy už zohľadnené v dávke z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, suma starobného dôchodku sa znížila podľa článku 33 ods. 2 dohovoru o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového príspevku za celé roky. Navyiac vyplatené sumy na starobnom dôchodku sa považovali za právom vyplatené.

6.2 Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 25Sd/188/2014 - 83 zo dňa 8.12.2016 potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 480 901 1760 0 zo dňa 12.5.2014 a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že žalobcovi bol rozhodnutím č. GR ZVJS - 12345/30 - 99 z 12.10.1999 podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR a Železničnej polície od 1.10.1999 priznaný výsluhový príspevok. Od 1.7.2002 sa výsluhový príspevok považuje za výsluhový dôchodok z nezmenenej výšky podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Krajský súd pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného postupoval v súlade so zákonom, aj ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR a dospel k záveru, že pokiaľ žalovaný použil postup výpočtu teoretickej výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia, ktorá by žalobcovi patrila, ak by všetky doby poistenia žalobca získal vo všeobecnom systéme, a následne takto zistenú výšku žalovaný krátil postupom podľa článku 33 Dohovoru č. 128, potom postupoval v súlade so zákonom. Krajský súd mal za to, že žalobca nemohol spravodlivo požadovať, aby mu bola vyplatená suma starobného dôchodku priznaného vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia aj za tie doby, ktoré mal hodnotené aj v osobitnom systéme pre nárok a výšku príspevku za službu, ktorý má od doručenia dôchodkového veku charakter dávky v starobe z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, a to bez ohľadu na to, že osobitný systém pojem starobného dôchodku neobsahuje. Krajský súd v Žiline tak postup žalovaného nepovažoval za diskriminujúci a ani v rozpore s článkom 12, či článkom 39 Ústavy SR. Z odôvodnenia rozhodnutia ďalej vyplýva, že pochybnosti žalobcu o správnosti výpočtu sumy jeho starobného dôchodku vo vzťahu k uplatniteľnosti článku 33 ods. 2 dohovoru boli vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením a pocitmi, ktoré nezakladajú dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

6.3 Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 9So/19/2017 zo dňa 31.5.2017 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/188/2014 - 83 zo dňa 8.12.2016 a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pričom sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a konštatoval správnosť jeho dôvodov. Z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že pre posúdenie otázky, či je možné krátiť starobný dôchodok žalobcu podľa článku 33 ods. 2 dohovoru o starobných, invalidných a pozostalostných dávkach, bolo potrebné sa vysporiadať s tým, či výsluhový príspevok, ktorý bol žalobcovi priznaný, má charakter dávky v starobe. Podľa najvyššieho súdu žalobca dosiahol vek 60 rokov dňom 1.9.2008, teda až po nadobudnutí účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. (účinného od 1.7.2002). Práve v dôsledku toho, že jeho výsluhový príspevok sa považuje za výsluhový dôchodok podľa tohto zákona na účely jeho ďalšej výplaty aj po dosiahnutí všeobecného dôchodkového veku 60 rokov, je potrebné tento príspevok považovať za dávku v starobe (starobný dôchodok) z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. S poukazom na to, že pre Slovenskú republiku je záväzný aj článok 33 ods. 2 dohovoru č. 128, potom najvyšší súd postup žalovaného pri aplikácii článku 33 ods. 2 tohto dohovoru považoval za súladný so zákonom.

7. Podľa § 6 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení poistenec, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného zákona.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení účinnom v čase v čase vydania rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. 480 901 1760 0 zo dňa 12.5.2014 (ďalej len „zákon č. 365/2004 Z. z.“) Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Podľa § 2a ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. diskriminácia je priama diskriminácia, nepriama diskriminácia, obťažovanie, sexuálne obťažovanie a neoprávnený postih; diskriminácia je aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.

Podľa § 2a ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.

Podľa § 2a ods. 3 zákona č. 365/2004 Z. z. nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 365/2004 Z. z. každý je povinný dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb a vo vzdelávaní. Zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi.

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 365/2004 Z. z. v systéme sociálneho zabezpečenia v zamestnaní diskriminácia nie je rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku, ktoré spočíva v ustanovení rôznych vekových hraníc na vznik nároku na starobný dôchodok a invalidný dôchodok v tomto systéme, ako aj v ustanovení rôznych vekových hraníc v tomto systéme pre zamestnancov alebo skupiny zamestnancov, a používanie rôznych spôsobov výpočtu týchto dôchodkov, ktoré sú založené na kritériu veku; to neplatí, ak by súčasne došlo k diskriminácii z dôvodu pohlavia.

Podľa § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 365/2004 Z. z. každý má podľa tohto zákona právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou. Každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadostučinenie.

Podľa § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 365/2004 Z. z. konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa začína na návrh osoby, ktorá namieta, že jej právo bolo dotknuté porušením zásady rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalobca“). Žalobca je povinný v návrhu označiť osobu, o ktorej tvrdí, že porušila zásadu rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalovaný“). Žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosť, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných pozostalostných dávkach, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

8. Domáhať sa ochrany na všeobecnom súde je oprávnená každá fyzická osoba a v zákonom ustanovených prípadoch i právnická osoba, ktorá sa domnieva, že v minulosti bola, či stále je diskriminovaná, teda dotknutá na svojich právach, právom chránených záujmoch či slobodách špecifikovaných v Ústave Slovenskej republiky, či v celom rade medzinárodných zmlúv a dohovorov garantujúcich jednotlivé čiastkové práva, a to v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania. Ustanovenie § 9 antidiskriminačného zákona možno aplikovať a vykladať len v súlade s ústavou a medzinárodnými zmluvami, ktoré majú prednosť pred použitím tohto ustanovenia. Súd je preto povinný pri rozhodovaní o porušení zásady rovnakého zaobchádzania vykladať a aplikovať

ustanovenie § 9 antidiskriminačného zákona v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/257/2010 z 22.02.2012).

9. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že sa žalobca domáhal ochrany pred diskrimináciou, ktorá mala spočívať v aplikácii článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 žalovaným v rozhodnutí číslo 480 901 1760 0 zo dňa 12.5.2014, ktorým došlo k zníženiu starobného dôchodku žalobcu na sumu 184,70 eur mesačne. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. 480 901 1760 0 zo dňa 12.5.2014 (bod 6.1 rozsudku) mal súd za preukázané, že žalobcovi vznikol nárok na starobný dôchodok a tiež na výsluhový príspevok, ktorý sa považoval za výsluhový dôchodok. Žalobca žiadosťou zo dňa 18.9.2013 požiadal o prepočítanie jeho starobného dôchodku, žalovaný však postupom podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, § 112 ods. 3 a 6, § 259 ods. 1, § 293k, § 293l ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ako aj použitím čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 s poukazom na judikát č. R55/2011 znížil jeho starobný dôchodok na sumu 184,70 eur mesačne od 16.6.2014. Hoci žalobca podal správnu žalobu na preskúmanie predmetného rozhodnutia súdom, Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 25Sd/188/2014 - 83 zo dňa 8.12.2016 (bod 6.2 rozsudku) potvrdil napadnuté rozhodnutie a zároveň uviedol, že žalobcovi ako príslušníkovi Zboru väzenskej a justičnej stráže SR bol od 1.10.1999 priznaný výsluhový príspevok, ktorý sa od 1.7.2002 považuje za výsluhový dôchodok v nezmenenej výške podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Krajský súd dospel k záveru, že pokiaľ žalovaný použil postup výpočtu teoretickej výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia, ktorá by žalobcovi patrila, ak by všetky doby poistenia žalobca získal vo všeobecnom systéme, a následne takto zistenú výšku žalovaný krátil postupom podľa článku 33 Dohovoru č. 128, potom postupoval v súlade so zákonom. Krajský súd mal za to, že žalobca nemohol spravodlivo požadovať, aby mu bola vyplatená suma starobného dôchodku priznaného vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia aj za tie doby, ktoré mal hodnotené aj v osobitnom systéme pre nárok a výšku príspevku za službu, ktorý má od doručenia dôchodkového veku charakter dávky v starobe z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, a to bez ohľadu na to, že osobitný systém pojem starobného dôchodku neobsahuje. V predmetnom rozhodnutí Krajský súd v Žiline nepovažoval postup žalovaného za diskriminujúci a ani v rozpore s Ústavou SR. Žalobca aj voči tomuto rozhodnutiu využil opravný prostriedok, o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 9So/19/2017 zo dňa 31.5.2017 (bod 6.3 rozsudku) tak, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline potvrdil, stotožnil sa s odôvodnením rozsudku krajského súdu a konštatoval správnosť jeho dôvodov. Rovnako ako Sociálna poisťovňa v rozhodnutí zo dňa 12.5.2014 a Krajský súd v Žiline v rozsudku zo dňa 8.12.2016, aj Najvyšší súd SR posudzoval prípustnosť aplikácie článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 ohľadom krátenia starobného dôchodku žalobcu a dospel k rovnakému záveru, podľa ktorého postup žalovaného bol správny, v súlade so zákonom.

10. Žalobca namietal nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania v oblasti sociálnych dávok, keď priamu diskrimináciu zo strany žalovaného vzhľadom práve v aplikácii článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, keď tvrdil, že bývalým príslušníkom ZVJS nebol dôchodok krátený do účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, teda podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, ku kráteniu došlo až účinnosťou zákona č. 328/2002 Z. z. od 1.7.2002 a následne použitím Dohovoru č. 128, ktorý napriek tomu, že bol ratifikovaný už v roku 1990, aplikovať sa začal až Sociálnou poisťovňou od 1.7.2002. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, tvrdil, že žalobca nebol diskriminovaný, najmä ak súdy preskúmali sporné rozhodnutie zo dňa 12.5.2014 a konštatovali správnosť jeho postupu. Sporoval aj absenciu komparátora - osoby v porovnateľnej situácii, vo vzťahu ku ktorej mal byť žalobca diskriminovaný.

11. Súd považoval žalobu za nedôvodnú. V prvom rade súd poukazuje na to, že v rámci predmetného konania nie je oprávnený preskúmať ani rozhodnutia žalovaného, ani rozhodnutia súdov v rámci správneho konania, ktoré jediné majú právo zodpovedať otázku, či dôchodok žalobcu bol vypočítaný správne, v súlade so zákonom. Uvedené je odôvodnené aj tým, že súd v predmetnom konaní nemá k dispozícii všetky údaje potrebné na výpočet dôchodku žalobcu. Pokiaľ však ide o antidiskriminačnú žalobu, podľa zákona je zakázaná diskriminácia, ktorá má dôvod v danosti konkrétneho špecifika, napríklad vek, rasa, pohlavie a pod. K diskriminácii môže dôjsť tak konaním vo svojom základe protiprávnym, ako aj konaním vo svojom základe v súlade s právom. Pokiaľ sa má jednať o diskrimináciu, musí tu byť taký dôvod nerovnakého zaobchádzania, ktorý spočíva v konkrétnom špecifiku diskriminovaného. Samotné porušenie predpisov tak bez toho, aby k nemu došlo pre konkrétnu danosť diskriminovaného, nie je preto diskrimináciou. Žalobca tvrdil, že mu ako bývalému policajtovi vznikol

nárok na výsluhový príspevok, neskôr aj na starobný dôchodok, pričom nezákonným spôsobom došlo ku kráteniu jeho starobného dôchodku, hoci bývalým policajtom a vojakom do 30.6.2002 nebol krátený starobný dôchodok. Z uvedeného je možné usúdiť, že špecifikum tvrdenej diskriminácie má spočívať v takzvanom inom postavení, keďže žalobca ako bývalý policajt mal nárok na výsluhový príspevok a aj starobný dôchodok. Žalobca však návrhu, v ktorom sa domáha ochrany pred diskrimináciou, musí označiť nielen osobu, o ktorej tvrdí, že porušila zásadu rovnakého zaobchádzania, ale musí tiež označiť také skutočnosti, z ktorých možno usúdiť, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. Dôkazné bremeno o tom, že došlo k diskriminácii osoby žalobcu, musí uniesť samotný žalobca, navyše musí tvrdiť, že pohnútkou diskriminačného konania je napríklad rasa, pôvod, iné postavenie alebo akýmkoľvek iným zákonom nedovolený dôvod. Až následne sa presúva dôkazné bremeno na stranu žalovaného, ktorý má povinnosť preukázať svoje tvrdenie, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania. Subjektívny názor žalobcu na diskrimináciu jeho osoby nie je dôvodom na prijatie záveru, že vo vzťahu k nemu mohlo dôjsť k diskriminačnému postupu. Dôkazné bremeno prioritne zaťažuje žalobcu, ktorý súčasne musí tvrdiť, čo je pohnútkou diskriminačného konania (viď napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR IV. ÚS 16/2009 z 30.04.2009). Súd v tomto konaní nemá právomoc preskúmať rozhodnutia Sociálnej poisťovne, či rozhodnutia súdov v správnom súdnictve, skúma len, či došlo k diskriminácii, či tu existuje iná osoba v rovnakom postavení, ktorej bolo za tých istých okolností priznané niečo iné, niečo výhodnejšie ako žalobcovi. Žalobca diskrimináciu nepreukázal, na výzvu súdu neuviedol ani osobu v rovnakej situácii, absentuje tu preto komparátor, vo vzťahu ku ktorému by bolo možné skúmať, či došlo k diskriminácii žalobcu. Súd mal za to, že žaloba je nedôvodná, pričom argumentáciu žalovaného považovala za správnu, a to spolu s poukazom na judikatúru, ktorá vyvracala tvrdenia žalobcu vo vzťahu k jednotlivým právnym predpisom, ktoré žalovaný aplikuje na prípady starobného dôchodku a výsluhového príspevku. Súd tiež dáva do pozornosti, že pokiaľ by sa žalobca dovoľával zvýšenia dôchodku a namietal nesprávnosť, či nezákonnosť rozhodnutia, potom prípadná nesprávnosť rozhodnutia žalovaného môže byť vyslovená iba v správnom konaní na základe podaného opravného prostriedku. Žalobca takýto postup aj využil, avšak neúspešne, pretože Najvyšší súd SR považoval spôsob výpočtu jeho starobného dôchodku žalovaným, t.j. krátenie starobného dôchodku za súladné so zákonom. Súdu v rámci antidiskriminačnej žaloby neprináleží prehodnocovať právne závery orgánov rozhodujúcich o priznaní starobného dôchodku žalobcovi a ani posudzovať správnosť rozhodnutia. Preto ak žalobca nepreukázal - neunesol dôkazné premenu voči svojmu tvrdeniu, že zo strany žalovaného došlo k jeho diskriminácii, potom žalobe nie je možné vyhovieť. Súd poukazuje aj na to, že hoci sa žalobca pôvodne domáhal priznania sumy vo výške 397,52 eur mesačne od 1.9.2010 titulom zákonnej výšky jeho starobného dôchodku, súd však v rámci predmetného konania nemá právomoc na priznanie starobného dôchodku žalobcovi, či na doplatenie takéhoto dôchodku, žalobca ani po výzve súdu na otázku, čoho sa domáha v zmysle antidiskriminačného zákona, neuviedol jasný, zrozumiteľný a vykonateľný petit, keď sa po zmene žaloby domáhal uloženia povinnosti žalovanému upustiť od protiprávneho konania a napraviť protiprávny stav. Z dôvodu, že v predmetnom konaní nebol preukázaný protiprávny postup žalovaného a ani protiprávny stav u žalobcu zapríčinený konaním žalovaného, ktorý žalobca videl v aplikácii článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, a nebol uvedený ani komparátor, vo vzťahu ku ktorému by bolo možné skúmať dôvodnosť podanej žaloby, súd žalobu zamietol. Pokiaľ žalobca tvrdil, že osobami v porovnateľnej situácii sú bývalí policajti a vojaci, z uvedeného nebolo zrejmé, ktorému bývalému policajtovi a vojakovi bol priznaný starobný dôchodok nekrátený, a teda bez použitia článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Pokiaľ žalobca tvrdil, že osobami v porovnateľnej situácii sú aj bývalí sudcovia a prokurátori, tu je dôležité poznamenať, že ide o odlišnú skupinu osôb od bývalých policajtov a vojakov a odlišné právne predpisy, ktoré upravujú práva a zákonné nároky poistencov. Uvedené skupiny preto nie je možné porovnať.

12. Súd na záver poznamenáva, že sa problematikou aplikácie článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ako aj krátenia starobného dôchodku zaoberal Najvyšší súd SR vo viacerých svojich rozhodnutiach, v ktorých potvrdil správnosť krátenia starobného dôchodku v obdobných prípadoch. Napríklad v rozhodnutí sp. zn. 10So/59/2015 z 27.07.2016 najvyšší súd uviedol, že „v rozhodnutiach najvyššieho súdu bol opakovane vyslovený právny názor, že výsluhový príspevok nie je výsluhovým dôchodkom, ale sa zaň iba považuje a pri určení výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely príspevku za službu; až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok (viď napr. judikát R 55/2011). Príspevok za službu ako dávka sociálneho zabezpečenia považovaný za výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zabezpečení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho

poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru. Preto je potrebné po určení výšky starobného dôchodku so zohľadnením všetkých dôb dôchodkového poistenia vrátane dôb hodnotených na účely príspevku za službu starobný dôchodok krátiť o sumu príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Iný prístup by znamenal neopodstatnené zvýhodnenie, pretože tá istá doba dôchodkového poistenia (zabezpečenia) by bola zhodnotená duplicitne. Neobstojí ani odkaz navrhovateľa na rozhodnutia, ktoré vydal najvyšší súd ako súd dovolací pod sp. zn. 1Sdo/10/2005, 1Sdo/15/2005 a 1Sdo/20/2005; týmito rozhodnutiami boli zamietnuté dovolania odporkyne proti rozsudkom krajských súdov o zrušení rozhodnutí odporkyne o odňatí starobného dôchodku, resp. zamietnutí žiadosti o starobný dôchodok príslušníkom ozbrojených zborov, ktorí poberali príspevok za službu, od 01.07.2002 považovaný za výsluhový dôchodok. V týchto veciach išlo o nesprávny výklad ustanovenia § 173i ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení. Podstatou právneho názoru vyjadreného v týchto rozhodnutiach najvyššieho súdu bol záver, že "Odporkyňa bez riadneho posúdenia, či navrhovateľovi boli zohľadnené všetky doby zamestnania pre určenie dôchodku za výsluhu rokov, ktorý má charakter starobného dôchodku, bez riadneho posúdenia, či jej postupom nedochádza k diskriminácii navrhovateľa, odňala dávku dôchodkového zabezpečenia, na ktorú mu vznikol nárok vo všeobecnom systéme dôchodkového zabezpečenia a znemožnila týmto svojím postupom zachovanie jeho dôchodkových nárokov". Okrem toho, že predmetné rozhodnutia vychádzali z právnej úpravy účinnej do 31.12.2003, nebola v nich riešená otázka krátenia starobného dôchodku v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ktorú záväzne rieši vyššie uvádzaný judikát prijatý pod č. R 55/2011." Súd tak nemal za preukázané, že použitím Dohovoru č. 128 pri krátení starobného dôchodku žalobcu došlo k diskriminácii žalobcu.

13. Vzhľadom na uvedené, keď žalobca nepreukázal, že by došlo ku konaniu v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania pri spôsobe výpočtu dávok starobného dôchodku, nepreukázal nepriaznivé, alebo naopak, priaznivé zaobchádzanie s niekým iným v obdobnej situácii, ktorému by za rovnakých podmienok, ako tomu bolo u žalobcu (vo vzťahu k dátumu priznania výsluhového príspevku a starobného dôchodku s poukazom na vtedy platné a účinné zákony), bol priznaný starobný dôchodok nekrátený, súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

14. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP s tým, že žalovaný bol v predmetnom konaní v plnom rozsahu úspešný z dôvodu zamietnutia žaloby. Keďže si však neuplatnil nárok na náhradu trov konania a zo spisu mu žiadne trovy nevyplývajú, súd rozhodol tak, že žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno písomne podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava I.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.